

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-10-2730

Beteckning
Dnr: 21RS9542

Återrapportering till hälso- och sjukvårdsnämnden angående uppdrag för 2021

Inledning

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel är ett av de beredningsorgan som finns till hälso- och sjukvårdsnämnden. Syftet med beredningarna är att stödja och bistå nämnden, förbättra och möjliggöra kunskapsfördjupning samt skapa ökad tillgänglighet till politiken för medborgare och andra aktörer.

I hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan för 2021 fick nämndens samtliga tre beredningar i uppdrag att:

- beakta målbild 2030 i verksamhetsplaneringsprocessen
- följa processerna kring coronapandemin,

Dessutom tilldelades beredningen för psykiatri, habilitering och hjälpmedel tillsammans med beredningen för närsjukvård följande uppdrag:

- Följa processen med att tillskapa pilotverksamhet för samordnat medicinskt omhändertagande av personer med komplexa funktionsnedsättningar inom närsjukvården
- Följa arbetet med produktions och kapacitetsplanering samt övrigt utvecklingsarbete av psykiatrisk vård för barn och unga vuxna inklusive förbättrad tillgänglighet till neuropsykiatriska utredningar

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen fick i verksamhetsplanen ett antal uppdrag som skulle göras i samråd med berörda beredningar. Av dessa uppdrag är följande relevanta för beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen får i uppdrag att:

- Arbeta för att vården av äldre både i den akuta och långsiktiga vårdkedjan ska förbättras i både vårdens övergångar och gentemot externa vårdgivare för att öka kontinuitet och samordning. Detta kan ske genom att bl.a. utveckla primärvårdens möjligheter till hembesök som ett förstahandsalternativ, mobila lösningar som utgår från specialistvården som ett komplement, ge möjligheter till direktinläggning på sjukhus och korttidsvård samt en samordnad planering tillsammans med patient och anhörig.

- Arbeta med att förstärka första linjen för arbetet med psykisk ohälsa hos barn och unga
- Fortsätta utveckla arbetet med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vård, bland annat genom att införa den så kallade basplattan
- Tillsammans med förvaltningen för regional utveckling göra en översyn av regelverket kring resor till och från vården.
- I enlighet med målbild 2030 fortsätta arbetet med att fram åtgärder som möjliggör för primärvården att vara navet i en god nära och samordnad vård
- Utveckla verksamhetsnära stödprocesser för att underlätta produktions- och kapacitetsplanering utifrån verksamhetens behov

Rapportering av uppdrag

Uppdrag till samtliga beredningar:

Beakta målbild 2030 i verksamhetsplaneringsprocessen.

Målbild 2030 har med jämna mellanrum behandlats på beredningens sammanträden. Uppdraget har startats och bedöms vara klart vid årets slut.

Följa processerna kring coronapandemin.

Beredningen har på sammanträden kontinuerligt tagit del av rapporter om arbetet kring pandemin. Uppdraget har startat och bedöms vara klart vid årets slut.

Uppdrag till beredningen för psykiatri, habilitering och hjälpmedel tillsammans med beredningen för närsjukvård

Följa processen med att tillskapa pilotverksamhet för samordnat medicinskt omhändertagande av personer med komplexa funktionsnedsättningar inom närsjukvården

Mot bakgrund av aktuell pandemi pausades arbetet i väntan på att kunna frigöra personal från covidvården innan arbetet kunde återupptas. Under sista kvartalet 2021 återupptas arbetet, men bedöms inte vara helt klart vid årets slut. Beredningen har getts information vid sammanträde 30 november 2021.

Följa arbetet med produktions- och kapacitetsplanering samt övrigt utvecklingsarbete av psykiatrisk vård för barn och unga vuxna inklusive förbättrad tillgänglighet till neuropsykiatriska utredningar

Arbete kring produktions- och kapacitetplanering pågår inom barn- och ungdomspsykiatri, BUP. Uppföljning sker på verksamhets- enhets- och medarbetarnivå. Arbetet med att tydliggöra och effektivisera vårdprocesser samt skapa följsamhet till nationell kunskapsstyrning fortgår. Nivåstrukturering av neuropsykiatriska utredningar har påbörjades januari 2021 vilket har lett till bättre effektutnyttjande av resurser. Med det nya arbetssättet har väntetider för neuropsykiatriska utredningar förkortats. Behov av fortsatt utvecklings- och effektiviseringsarbete krävs dock då inflödet av utredningsärenden fortfarande är mycket högt.

I arbetet att öka tillgänglighet har öppenvårdsenheterna inom BUP intensifierat arbetet med ”Öppna tidböcker”. Det innebär att tillgängliggöra besökstider på ett mer effektivt sätt som exempelvis underlättar och förkortar ledtider vid ombokningar.

Beredningen har kontinuerligt under året getts information om detta arbete.

Uppdraget har startat men bedöms inte vara helt klart vid årets slut.

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Att arbeta för att vården av äldre både i den akuta och långsiktiga vårdkedjan ska förbättras i både vårdens övergångar och gentemot externa vårdgivare för att öka kontinuitet och samordning. Detta kan ske genom att bland annat utveckla primärvårdens möjligheter till hembesök som ett förstahandsalternativ, mobila lösningar som utgår från specialistvården som ett komplement, ge möjligheter till direktinläggning på sjukhus och korttidsvård samt en samordnad planering tillsammans med patient och anhörig.

Pandemin har inneburit ett ökat fokus på behov av medicinska insatser till äldre med omfattande behov. Som en förbättringsåtgärd kopplat till den kritik som kom från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) kopplat till vården av äldre under pandemin har en ny funktion som äldreomsorgsöverläkare tillsatts, kopplad till Regionens hälsovalsenhet. Primärvårdens möjligheter till hembesök behöver också stärkas och kompletteras av insatser från de mobila teamen. De mobila närsjukvårdsteamerna i väster och Örebro utvecklas och stärks. I södra länsdelen pågår ett arbete för att se hur frågan runt förbättrad mobilitet ska lösas. I norra länsdelen är närsjukvårdsteamet tillfälligt pausat på grund av personalbrist. Under hösten ska en genomlysning av den mobila sjukvården på primärvårdsnivå genomföras.

På Tullhuset i Örebro pågår i samverkan med kommunen ett försök med direktinläggning på kommunal korttidsplats för patienter som annars skulle hamna på sjukhus.

En struktur med metodhandledare för ViSam-modellen håller på att ta form där nyckelpersoner i specialiserad vård och primärvård tillsammans med motsvarigheter i

kommunen får ett uppdrag att säkra processerna runt samverkan vid in- och utskrivning ute i de olika verksamheterna.

Uppdraget har startat men bedöms inte vara helt klart vid årets slut.

Arbeta med att förstärka första linjen för arbetet med psykisk ohälsa hos barn och unga

Arbetet med att förstärka möjligheterna för barn och unga att få rådgivning, bedömning, utredning och behandling för psykisk ohälsa inleddes i mars 2021. En arbetsgrupp tillsättes med representanter från Område Nära vård och Område psykiatri, vars arbete utgår utifrån Helseplans utvärdering under 2020 och från utredning ”En sammanhållen god och nära vård för barn och unga” samt från omvärldsspaning.

Arbetet har utmynnat i två utvecklingsarbeten:

- Skapa en gemensam ingång, ”Första kontakten, psykisk ohälsa barn och unga” med en sammanhållen triagering/bedömning och rådgivning för barn och unga med psykisk ohälsa, oavsett organisation. Verksamheten kommer organisatoriskt ligga under Område Psykiatri
- Förstärka första linjen inom Område Nära vård genom om att skapa en verksamhet, ”Mottagning för psykisk ohälsa, barn och unga”, med lokala noder i länsdelarna för länets barn och unga vid lindrig till måttlig psykisk ohälsa. Båda verksamheterna har som mål och syfte att kunna ge en effektiv, tillgänglig, likvärdig och kvalitativ vård efter behov till länets barn och unga med psykisk ohälsa.

Arbetet är nu inne i en intensiv planeringsfas. Dialoger och samverkan sker med verksamheter inom Region Örebro län samt verksamheter inom länets kommuner, såsom skola, sociala tjänst och elevhälsa.

Planering är att verksamheterna startar mars 2022. Fortsatt utveckling av de båda verksamheterna kommer att krävas under kommande år för att nå syfte och mål.

Beredningen har fått information om arbetet vid en Temadag 1 september som genomfördes tillsammans med Beredningen för närsjukvård.

Uppdraget har startat men bedöms inte vara klart vid årets slut.

Fortsätta utveckla arbetet med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vård, bland annat genom att införa den så kallade basplattan

Beslut har fattats av hälso- och sjukvårdsledningen avseende införande av basplattan samt levnadsmottagningar. För att kunna realisera detsamma behöver personal frigöras från covid-vården samt riktade medel avsättas för att göra det möjligt att rekrytera

riktad personal för att förstärka det hälsofrämjande arbetet på för detta särskilt riktade
Levnadsmottagningar. Medel för detta har avsatts i budgeten.

Implementeringsforskning för att integrera levnadsvanearbete i den kliniska vardagen
inom primärvård har påbörjats. Fördjupade underlag för digital
levnadsvanemottagning och fysiska levnadsvanemottagningar har tagits fram och
presenterats för hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp. Beslut om införandestart och
omfattning inte taget. Uppdraget har startat men bedöms inte vara helt klart vid årets
slut.

*Tillsammans med förvaltningen för regional utveckling göra en översyn av regelverket
kring resor till och från vården.*

Arbetet har inletts och pågår.

*I enlighet med målbild 2030 fortsätta arbetet med att fram åtgärder som möjliggör för
primärvården att vara navet i en god nära och samordnad vård*

Arbetet med hälso- och sjukvårdens nya organisation pågår. En samlad primärvård ger
förutsättningar för ett mer samlat grepp om primärvårdens utveckling. Omställningen
till nära vård är inte en isolerad angelägenhet för primärvården utan kräver även
involvering av det som idag är traditionell sjukhusvård och akutverksamhet för att få
en helhet som blir hållbar över tid. En utmaning för primärvården är
kompetensförsörjning, i synnerhet rekrytering av specialister i allmänmedicin.

Primärvårdens roll som nav i den nära vården behöver ske i samverkan med
kommunerna. Under våren 2021 har ett gemensamt arbete med länets kommuner
påbörjats för att ta fram en gemensam målbild som ska vara klar vid årsskiftet.
Målbilden blir en grund i den överenskommelse om sjukvård i hemmet som är på väg
att tas fram. Som ett första steg i överenskommelsen pågår ett arbete med några
samverkansfrågor som varit svåra att lösa ut tidigare vilka är samverkan runt barn med
omfattande behov, gränssnitt för rehabilitering samt ansvarsfördelning runt
nutritionsfrågor.

Uppdraget har startat men bedöms inte vara helt klart.

*Utveckla verksamhetsnära stödprocesser för att underlätta produktions- och
kapacitetsplanering utifrån verksamhetens behov*

Samtliga stödjande resurser i form av verksamhetcontrollers finns nu organiserade
inom ekonomistab och vid produktionsenheten under ledning av en ny
produktionschef. Utformning av enhetlig process kring produktions- och
kapacitetsplanering kommer att vara klar under året samtidigt som en implementering

mot verksamheterna påbörjas och fullföljs under kommande år. Detta utvecklingsarbete är en viktig grundbult till en långsiktig strategi för hållbar verksamhet och ekonomi.

Uppdraget har startat men bedöms inte vara helt klart vid årets slut.

Medborgardialog

Under våren 2021 genomförde beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel tillsammans med Beredning för närsjukvård medborgardialoger där målgruppen bestod av ungdomar och unga vuxna i länet. Syftet med medborgardialogerna var att få kunskap om hur unga i åldern 18-25 år tänker och funderar kring psykisk ohälsa men också få förslag och underlag för förbättringsåtgärder inom nära vården och psykiatrin. Efter en förstudie genomfördes 19 videomöten på olika digitala plattformar med 48 personer.

En del av beredningens specifika uppdrag är att ”möta och utveckla samarbete med andra aktörer och invånare avseende regiondelarnas nära hälso- och sjukvård”, inom vilket medborgardialoger kan rymmas. Vikten av samarbete mellan olika delar av sjukvård, skola och civilsamhälle samt förebyggande arbete är också något som lyftes i dialogerna. Efter beslut vid sammanträdet den 15 september överlämnades rapporten till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Avslutning

Sammanfattningsvis har 2021 varit ett mycket speciellt år för beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel. Den pågående pandemin har i stor omfattning påverkat förvaltningens arbete. Den har också på flera sätt påverkat beredningens sammanträden. Under en stor del av året har fysiska möten inte varit möjliga att genomföra, och möjligheten att få föredragningar från förvaltningen har också begränsats av pandemin.

Beredningens intention inför 2022 är att tillsammans med övriga beredningar bli en aktiv, stödjande och kunskapsfördjupande del i Region Örebro läns arbete med strategiska åtgärder för en budget i balans parallellt med nödvändiga prioriteringar för fortsatt hög kvalitet och tillgänglighet.

Carina Dahl
Ordförande
Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel